



Nro. 11.

A FELS. R. TSASZARNAK ÉS A KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELMEBŐL.

*Költ Bétsben Kedden Augustusnak 6-ik napján,
1799-ik esztendőben.*

B é t s.

Mantua' várat el-foglalta Gen. Kray Jul. 30-dikánn *Capitulatzió* mellett, Erről a' mult Posta naptól fogva három *Extrablattok* adattak ki Bétsben a' fő Hadi-Cancellariáról. A' két elsőbkekben némely előre való rövid jelentések tételnek ezen szerentsés történetről: a' 3-dikban a' *Capitulatzió* iratik-meg környülállásoson. A' *Capitulatzió*t mi is ide alál be-gyíszlen bé-nyom-tattatjuk: minekutánna az előre való rövid jelentésekből a' következőket meg-jegyzettük — t, i:

„Gen. Kray Jul. 25-dikére virradó éjjel az ellenségnek két lántzait, a' *Ceresa* és *Tes* között,

önként-vállalkozottakkal reá-rohanás által el-foglaltatta, melynek alkalmatosságával némely jó úzó katonáink a' motsarak' árjainn rontván ke-refztül, hafznoson segítették az előlről rohanókat. — „A' *Ceresa*' sántzára , melybe 5 nagy ágyut vittenek volt bé a' miéink, ez nap' viradó-log, ki-ütött az ellenség, hanem a' *Lattermann*' Reg.je béli Oberster azt meg-oltalmazta, és az után ezen sántzok védelmére 3 ujj battériákat készítettek a' miéink, és még két Balalionnyaink rukkoltak belé. Már: még a' Glaszinn lévő *Károly*'-sántzát is el-foglalták vólt seregeink, hanem itt igen közél lévén az ellenség' ágyuihoz, az abban lévő ellenséges ágyukat bé-lzegezték, és magok hátrább jöttek onnét. — „Jul. 26-dikánn oly tudósítás érkezett Gen. Májor *Elsnitz*től Gen. *Kray*hoz, hogy az ellenség a' *St. Giorgio*' igen erős várát (a' mely a' tónn még-kivül vagyon, és mintegy *Mántua*' külső várossának tartathatik) azon éjjel oda hagyta légyen: melyhez képpel a' miéink ide is mingyár bé-szállottak. — „A' *St. Giorgio* béli lakosok azt mondták, hogy az ellenség azért fogta légyen magát ezen külső erőllégnek ily rementelenül való el-hagyására határozni, hogy a' miéinknek reá való rohanását gyanította, és a' betegség 's-nagy szolgálat által erőssen meg-gyengülve lévén, kémélleni akarta magát. —

„Jul. 27-dikénn éjjel a' miéink' részéről, kiknek már a' Glaszira nyult vólt a' 3 dik Parallelájok, reajok - rontást gyanitván a' Frantziák, *Pradella* nevü szélső báltájokat is oda hagyták 17 bé-szegzett ágyukkal együtt, 's-a' miéink ebbe is bé-szállottak — „Gen. *Kray* ezen környül-állások által, rélz sizerént hogy az alatt a' dolgoztatásra időt nyerjen, rélz sizerént hogy addig az ellenség' ágyuzását el-szüntesse, 27-dikben jó reggel Indzsinn Oberstl. *Gr. Orlandini*t bé-küldötte egy fel kérő irással *Mantuába*, oly rendeléssel, hogy a' Frantzia tábornak mostani állapotját, az

Alessandriai felleg várnak fel-adattatását, *Livorno*, *Florenzia*, és *Lucca'* városaiknak el-foglaltatását, a' Frantzia Komendánsnak terjeszse elibe. Az alatt részünkről nagy szorgalmatossággal tétettek a' vár-töréshez meg-kivantató minden készületek, oly véggel, hogy ha az ellenség a' Capitulatziót meg találja vetni, ágyuink mingyár nyilást törjenek a' vár-falánn, és azt rea-roháással vegyék-meg. — „Jul. 28-dikára viradó éjjel vízfűza érkezett Gr. *Orlandini*; véle jött ellenséges Brigadéros Generál *Monet* is; az ellenség' kívánsága az volt egyebek között, hogy az örző-seregnek szabad el-menetel engedtéssék; Gen. *Kray* azt felelte, hogy csak oly tsupa fel-tétel alatt erezkedhetik capitulálásba, hogy az örző-sereg hadi fogságra adja magát. Igy készült-meg végezetre az itt következő — „

„*Capitulatzió*, Fegyvertármester *Kray* és Frantzia Divisions-Generál *Foissac-Latour* között, *Mantuának* fel-adattatása iránt: —

A Frantzia Generális' kívánságai. — „

„1) *Art. A' Mantuai* örző sereg, Jul. 30-dikánn dél tájban a' felegváraann keresztül maschérozik-ki ezen várból, 6 ágyukkal, és minden némü hadi paradéval. A' mondott örző-sereg hadi fogságra adja magát: annak vezére, az alatta lévő Generalisokkal, Stáb- és Fő-tisztekkel együtt, meg-egyeznek abban, hogy, mint hadi fogjok, a' Császári Felség' Német örökös tartományai közzül a' közelébb valókba mennyenek, és ott maradjanak, 's-ott kezelleget viseljenek a' köz emberekből, és al-tisztékből álló örző-seregért, mely is a' leg rövidebb útonn Frantzia országba haza késértetik, oly fel-tétel alatt, hogy az ő F. ge' 's frigyesseli' seregei ellen a' kitesertető-lésig tsatázni nem fog. Ehez-képpest a' köz emberek a' Glaszinn le-vezik, a' tiszték pedig meg tartják fegyvereiket, készületeiket, va-

íamint szintén characterjeikkel illő számu lovakat is; a' nemtsatázó személyek is mind vízfzra küldetnek Frantzia országba; a' Generálisok magoknál tartják Secretáriuslaikat, valamint minden tisztek szolgálkat. *Foissac-Latour* Generálisnak, egy záslzó is engedtetik, azért, hogy a' várat ily derekassint védelmezte.

„2) *Art.* A' *Cisálpinus, Helvétus, Lengyel, és Piemonti* katonák, minden tekintetben ugy traktáltassanak, mint a' Frantzia Respublika' katonái.

„3) *Art.* A' Komendánsnak 3 szekerek rendeltetnek, azon portékáknak és papiroflaknak elvitelére, a' melyek az ő személyes tulajdonai.

„4) *Art.* A' General-Stáb' és egyéb Divisiók' fejeinek engedteflék-meg, hogy az ő hivataljaik' folytatását illető irásokat, valamint szintén személyes tulajdonait is el-vihessék: melyért ellenben a' *Commissáriusok* felelni tartoznak, hogy semmi, a' mi természet szerént a' várhoz tartozik, el nem vitettetik.

„5) *Art.* Azoknak a' lakasoknak állapotja, és tsendessége, a' kik a' *Cisalpinai Ország* ideje alatt, *activitásba* engedték elegyítettni magokat, valamint a' kik Respublikai hajlandóságot mutattanak, az *Auftriai országló-szék'* nagy szivüségébe és egyenességébe ajánltatik.

6) *Art.* *Indzsiner* és *Pattantjus Commissáriusok* rendeltetnek, az ő hivataljaikat illető tárgyaknak által-vételekre

7) *Art.* Hasonló-képpen a' *Magazinumok*nak és az azokban találtató eleségeknak által-vételekre is, ahoz illő *Commissariusok*.

8) *Art.* A' betegek és sebessék, a' kik el nem vitettethetnek, a' várban hagyattatnak, hogy ott az ő helyre-állásokra szükséges minden segedelemmel élhessenek; melyhez képpefl azok az orvosok és seb-orvosok, a' kik őket eddig gyógyították, ezentúl is vélek hagyattatnak. *Gen. Foissac*, egy *Commissáriust* nevez ki, a' ki a'

meg-gyógyulókát innét, vagy a' táborhöz, vagy Frantzia országba, vagy Német országra, kit kit t. i: a' Capitulátzió szerént, transportáltasson.

9) *Art.* A' Cs. Királyi fereg' részéről, ele-gedendő késérő csoport adatik az örző fereg' ké-sérésére, hogy ennek minden tagjai a' nép' tsu-folása ellen bávorságban leheffenek; mely iránt a' késérő-fereg' Komendánszai tartozzanak fe-lelni.

10) *Art.* Ha valamelyik Artikulus iránt ké-tség támadna, az, az örző-fereg' részére magya-ráztasson kedvezölög, az egyenességnek törvé-nyei szerént.

11) *Art.* Az alá-írás után Kezesek nevez-tessenek, t. i: a' Frantziák' részéről egy Brigadé-ros és egy Kapitány; az Aultriaiak' részéről, egy Oberster és egy Kapitány.

12. *Art.* Az alá-írásig és a' Kezesek' ki-tse-réltetődéséig, minden ellenségeskedések szün-nyenek-meg,

13) *Art.* A' két ellenséges seregek semmi kö-zösülést ne folytassanak együtt, ki-vévén a' fő-ket, és a' kik Generálissáiktól arra engedelmet nyernek.

14) *Art.* A' Cisálpinai Directorium' Commis-sáriusai és Politziai Generál-Inspectora, *Mantua'* várából szabadon bocsátassanak ki, és oda me-hessenek, a' hova nékik teltszeni fog.

15) *Art.* A' Vezérhez tartozó személyeknek, s-még más egyebeknek, a' kiknek ő az örző-fereggel el-menni parantsolni fogja, rendeltesse-nek 2 szekerek.

16) *Art.* A' tisztek', örző fereg', és tábor' portékáinak, a' melyek a' várban hatra-marad-hatnának, él vitettetésekre, rendeltessenek szüksé-ges szekerek.

17) *Art.* A' Generalisok és tisztek, a' kik a' magok kézfületjeiknek egy részét az örző-fereggel együtt mostan Frantzia Országba el küldeni akar-nak, küldhesék el: ha tsak Gen. Kray, a' kik az

igazi katonai ditsőséget esmeri, talánjónak nem találándja, a' Generálisokat és tiszteket is, az örző-sereggel együtt mostan Frantzia országba visszsa botsátani. —

„*Foissac-Latour*, Divis. Gen.

A' Fegyvertarmester Kray' Feleletei.

„Az 1-ső Art. Egész szélesége szerént helybe hagyatik, sőt még hozzá tétetik, hogy az örző-seregnek, jó maga-viseletére való tekintetből, a' Komendáns, a' Generál-Stáb, és a' tisztek, minekutánna az ő Felsége örökös tartományai-ban 3 hónapokat ültek, hazajokba visszsa terehessenek, oly fel-tétel alatt, hogy az ő Felsége' és Szövetségesséi' seregei ellen ne tsatázzanak, mig visszsa nem tseréltetnek. — A' 2-dik, 3-dik, és 4-dik Art. helybe hagyatnak. — „Az 5-dik Art. helybe hagyatik, ugy, mint az ő Felsége' nagy szivüségébe való ajánlás. — A' 6, 7, és 8-ik Art. fel-tételek nélkül helybe hagyatnak. — A' 9-dikre való Felelet: — „Fognak az örző-sereg' bátorságára az ő útjában gondot viselni tudni. — A' 10-dikre: — „Igen is, az egyenelség szerént kell ezen tekintetben egyet érteni. — A' 11, 12, 13, 14, 15, és 16-dik Artikulusok helybe hagyatnak. — „A' 17-dikre nézve, már az 1-sőben végzés tétetett. Költ *Kastelluggióban*, Jul. 28. d. kánn, 1799. — “

„Báró *Kray* Fegyvertarmester,

Toldalék Artikulus.

„Az Auszriai Szökevények hiven ki-adattatnak Regimentjeiknek és Batalionnyaiknak, a' halállal való büntetésnek el-engedését igérvén nékiek az Auszriai Komendáns.“

Anglia

Az Admiraltáshoz hir érkezett *Londonba*, a' felölli, hogy a' *Bresti* Frantzia hajós seregek

fele része a' *Corsicai* kikötőhelyekben, fele pedig *Toulonnál* volna.

A' Nagy-Cancellarius bé-zárta Jul. 12-dikénn a' Parlamentomnak egy idő-ólta folyó üléseit. Még soha nem ment a' Király nagyobb vidámsággal a' Parlamentom' elibe, mint mostan; a' belzéd, a' melyet ekkör el-mondott ő Felsége, ez vólt:

„*Mylordok és Nemesek!*

Azokra a' kedvező ki-nézésekre, a' melyekről én, a' mostan bé-vegeztetődő üléseknek ki-nyittatódásokkor jelentélt tettem vólt, az ólta az én leg hevesebb várokozásaimat feljül haladó szerentsés lépések következtek. A' Császári seregeknek *Karoly* ő Királyi fő Hertzegségétől való vezérlődések által, *Helvetziának* már nagy része vizsza nyerte, régi Vallását, Törvényeit, és Szabadságát; és az egyesült seregek a' Feldmarschall *Suwarow* vezérlése alatt, az ezen rövid idő-ólta kezdődött táborozás által, *Orosz* országnak a' *Frantzia Réspublika'* motskos járma alóll való meg szabadítását, tsak nem egézfizen bé-vegezték. Az az el tökélettség és hathatóság, melyel az *Orosz* Császárnak az én Szövetségesemnek Tanátsoffai, magokat meg-külömböztetik, 's-az a' bellő egyeffég és egyetértés, a' mely közöttünk szerentsésen meg-fundáltatott, olyan állapotba helyheztet engemet, hogy azokat a' hatalmas eszközoeket, a' melyeket ti reám biztatok, leg hasznosabb módon arra fordithassam, hogy ezen Országnak bátorsága és betsülete, 's Európának szabadsága és függetlensége, állandó principiumok szerént meg-fundáltatódhassék — Gyönyörűféggel szemlélem, hogy az én országomban *Irlandiában*, a' belső tsendesség, bizonyos mértékben helyre állott légyen. Az ellenség' egyetlen-egy még meg-lévő hajós-seregének megszűze való el-távozása által, annak a' külömben is üres reménségnek, melyet a' Felség-árulók

és békételenek, idegen fededelembe helyheztek volt, majd egéltzen Izükség el-enyélztetödni. Az én nagy bizodalom azonközben ezen Országunk bátorágos állapotja iránt, az én feregeimnek próbált vitézségekben és bátorságokban, és hüséges jobbágyaimnak jó hajlandóságokban és önkéut való iparkodássaikban, áll. — Hanem, *Irlandiának* végfö bátorága tsakugyan az ö Nagy Britanniával való egélt egyesülése által fundálta-hatik meg: és én örömmel teltem itt azt a' meg-jegyzélt, hogy az én *Irlándiai* jobbágyaimnak számos és élő-kele részekétől ki nyilatkozottatott hajlandóság, remél-érem engedik nékem azt, hogy ezen nagy és hasznos munkának tökéletesítetödése, az én két országaimban a' köz-kivánsággal éppen oly szembe-tünölög meg-egyező fog lenni, valamint azoknak költöndök hasznaitat elő fogja segélteni azok a' rendelkezések, melyeket ti a' támadáit perjesztö társaságoknak, melyek a' Frantzia Revolutzó' pulztító principiumainak széljel-hintézése végett formálódtak vólt, el nyomattatódásokra tétetek, a' mostani idök' környtilálásaikhoz különösön hozzájuk illök, és fenn-álló Constitutzióknak ujj bátorfágot szereztek.

„*Alsó Ház béli Urak!*”

„Az ezftendőre rendelt áldozatok, melyeket jobbágyaim jávára meg-határoztatok, ugy intéztetek böltsen el, hogy a' mostani fokot elváltó idö béli költfégek, ki-telheffenek belöllök. Egyszersmind, egy mind réktek magotoknak mind maradékaitoknak hasznos Finantz-Systemának bé-hozása által, a' közönséges hitelt ez-utánra is bátorágba helyhezttetek. Az a' kéltzés, a' melvel ezek a' nagy terhek hordoztatnak, egyszersmind bizonyságául szolgál az én népem' jó gondolkozásaának, hajlandófágának, és hüségének. —

„*Mylordok és Nemesek!*”

„A' folyó esztendő béli környülállások, nem hasonlittathatnak Európának tfak néhány hónapokat meg-előzött állapotjával is öfvsze, a' nélkül, hogy az Isteni bölts tanátsnak szemmel-lát-ható közbenjárása, mely által a' társafágos világnak rend tartásait fel forgatással fenvegető veszélyek el-hárítottak, alázatos hátadással meg ne esmertefsék. Remélhetjük, hogy ugyan ez az ol-talmazó Gondviselés, a' mi fontos tlatázásaink-nak további folytatásában is vezérelni fog ben-nünket, és olyan végre vezet, a' mely az igazság-talanfágonn, ragadozás-szomjuhozásónn, és is-tentelenfégen fundalodó hatalom' mulandófágá-nak, egy igen nevezetes példáját fogja a' jöven-dő időknek mátatni, és meg-bizonyítja lehetet-len dolognak lenni azt, hogy egy népnek böl-dogsága és ugyan annak egyenelfége, egymás-tól állandóul el nem választathatnak.“

Spanyol Ország.

A' *Spanyol* közönsféges levelekbe a' követke-ző meg jegyzés vagyon a' Londoni *Kuririr* nevü *Anglus* Ujjlágából be-nyomtattatva: — „A' feles számu hadi hajókból álló *Spanyol* tengeri-erő, a' tengerenn vagyon, a' nélkül, hogy tudnák, mi történoyék véle; sőt ugy látszik, hogy a' mire határoztatva vagyon is ez a' hajós sereg, nem egyeztetődhetik-meg ezen Országló széknek ma-ga vifeletével; mi (az *Anglusok*) valósággal hábo-rúban vagyunk *Spanyol* országgal. A' tegnapi-eltt *Londonba* érkezett hírek szerént, némü-némü képpen majd el kellett hinnünk, hogy a' *Spanyol* hajós sereg vilzsa tért légyen a' *Kadixi* kikötő helybe, és ott nyugalomra botsátkozott légyen: ha ellenben más hírek, melyek magokat isakugyan egymásnak való ellen-mondások által erőssen gyengítik, az *Anglus* és *Spanyol*

hajós seregek között mostanlag történtnek lenni mondató ellensékeskedésekről, sokat nem beszél-
lenének. Ugy látszik azonközben ennekfelette,
hogy a' Frantzia Országló-széknek nagy bé folyá-
sa legyen még a' SpanyolKabinéthoz; Centre-Admi-
rál *Lacrosse* annyira vitte a' Madridban lévő
Frantzia Követ által a' dolgot, hogy mind azok
az Emigránsok, a' kik a' Spanyol tengeri-
erő mellett szolgálatban voltak, *Kadixot* oda
hagyni kéntelenítettnek; a' mely rendelése a'
Spanyol Országló-széknek olyan keménységgel
töltetett bé Princz *Montforli* által, hogy az Emi-
gránfok minden Spanyol kikötő helyekből 8 na-
pok alatt el-küldettettek."

Spanyol Admirál *Mazzaredó* már jó ideje,
hogy valami olyan *Schalupokat* készítettett, a'
melyek a' Linea hajókra fel-vétettethetnek, 's-
mikor tettszik azokról le-botsáttathatnak. — Ne-
hány 36 fontos ágyuk is vagynak alkatva ezen
apróhajókra. Eleinten ezek igen jól használtak volt,
minthogy az *Anglus* Linea-hajókat távol tartoz-
tatták *Kadix*tól. Ugyan ezek a' *Schalupok* kö-
zelébről ismét jó szolgálatot tettek. Azok az
5 Spanyol Linea-hajók, melyek nem régen a'
Frantzia partok mellé *Aix* szigetéhez eveztenek
vólt, ott az *Anglusok*tól körül-vétettek,
és 8 vagy 9 Linea-hajók keményen ágyuztak
reájok. A' Spanyol Komendáns látván, hogy
semmit nem árthatnak néki az *Anglus* ágyuk,
nem bánta egy darabig, hadd lödözzenek: az
után nékiek botsátotta az ujj modi *Schalupokat*
az *Anglusok*' hajóinak, a' kik minekutánna azok-
nak nagy károkat okoztak volna, őket a' magok
hátra-vonására kényszerítették. A' múlt hónap-
nak 3-dikánn szállották volt meg az említett és
mind együtt 22 kisebb-nagyobb *Anglus* hadi
hajók, *Aix* szigete mellé,

Sárdinia.

A' *Turini* nép, telyes meg-győződése szerént iparkodik (mint onnét irják) a' régi rendnek visszsa állításánn. A' *Turini* Kormányozó Gen. *St. Andre*, egy Proclamátziót intézett a' néphez, melynek ilv homlok írása vagyon: *Vallás, és Királyi hatalom!* — Kemény büntetéssel fenyegeti azokat, a' kik oly hamis híreket bátor-kodnak el-ízéleztetni, melyekből a' haza' ellenségei valami reménséget szihatnának magokba a' felöll, hogy ők még ujjanton fel emeltetődhetnének; így ízintén azokat is, a' kik nyughatatlanságnak éleztésénn iparkodnának. *Turin'* vidékeit minden Frantziák és Cisálpinusok oda hagyni tartoznak 24 órák alatt.

Egyéb aránt, már ujjanton hadi állapotba helyheztette magát a' *Sárdiniai* Király a' Frantziákkal. A' *Sárdiniai* kikötő helyben találatott minden Frantzia préda-hajók, így ízintén minden féle *Génuai* hajók is, bé-tiltattak. A' neutralis hajóknak nem szabad többé, *Sárdiniából* Frantzia országba, vagy pedig ennek szövetségeseihez, portékat által vinni; a' Frantzia Respublikánusok nem viselhetik *Sárdiniában* a' magok kokardájokat, a' hol már most az *Austriaiak'* és *Oroszok'* győzedelmeikért innópek szenteltetnek.

Német Ország.

Feljül *Frankfurttonn* a' *Wetterau'* vidékeinn, egy levél érkezett volt *Dufour* Frantzia Generálistól nem oly régen (Jun. 2-dikán) az Ellőljárókhöz és helységekhez, mely által meg-hivattatnak ezek, hogy a' nállok, nevezetesen pedig *Friedberg'* környékeinn öszlize-tsoportozott szökevényeket és tsavargókat lietve üzzék széljel, azal fenyegetődzvén, hogy, ha így nem tselekeznek, ők fognak számolni azokért a' következése-

kért, mellyek abból származódnának, ha ő ezen szökevényeket és tsavargókat erőszakkal kénytelenítettne elszélesíteni; és, hogy az olyan közönségek, a' kik ezeket magokhoz befogadják, megfognának gyujtattani. Ez a' Frantzia Generális' írása arra adott alkalmatosságot, hogy a' *Felső Rénusi* Kerületnek *Wetterau* nevű részében, egy közönséges vadászat tétetett, nem a' Frantziák, hanem egy s-más ragadozó és prédáló tsavargók ellen. Egyéb arránt azt a' megjegyzést teszi az ugy nevezett *Politisch-militairisch* nevű Német Ujjság erre a' Gen. *Dufour*' levelére, hogy ő nem érthetné, mire való legyen a' Frantzia Generálisnak ezen tsavargók' elszélesítődések iránt való ilyen gondossága, ha ugyan ő (Frantzia Gen. *Dufour*) ujjantában ismét ugy nem beszélt volna, hogy a' *Wetterauban* magokat imitt-amott mutogató Czigányok, ruhátserélt Cs. Királyi katonák lehetnének.

A' *Würtzburgi* falusi lakosok, ujjanton fegyverkeznek, mint ez előtt 3 ezteendővel tseledtek volt, hogy akár mely próbát tegyenek a' Frantziák, vélek mindenütt szembe szálljanak.

A' *Klíviai* gyűlés-házban volt, de a' Frantzia Agensek által Nemzeti-josfág-képpen eladatott, Prussus Rendek' házi-portékai, a' Frantzia Országó szék' parantsolatjára, rövid idő alatt mind vízfűzre szereztetnek, és vízfűzre adattatnak.

Elegyes mindenségek.

A' *Mántuai* őrző-sereg valami 10 ezer emberből állott, és 3 tsoportokban indították a' Frantzia ország felé. — Bétsben ágyuzás, és *Te-Deum*-éneklés lesz holnapután. — Admirál *Nelson*, 14 *Anglus* és 3 *Portugallus* Linea hajókkal a' Neapolisi kikötő-helybe érkezett. — A' *Pétersburgi* Udv. Ujjságban ez vagyon: — „A' *Badeni* Márkgróf és Frantzia Republika között,

ez előtt 3 esztendővel köttetett titkos Alkuért, Gyalog Generálifok, örökös-Princz *Baden* és Princz *Károly Baden*, az orosz szolgálatból el-botsáttak. A' *Bálticum* Linea-hajós-sereg' Contre-Admirálja, *Tschitschagow*, forma-ruha nélkül botsáttatott-el.,,

Tudósítások.

Nagy Körösről. A' *Račin* fordítója jelentí az *Érdemes Közönségnek*, hogy a' tavaj megígért, és azolta sok felőlről tudakoltatott *Magyar Eneis*, vagy *P. Virgilius Marónak Magyarra fordított Eneisse*, János fő vételi Pesti Vásárra rész szerént ki fog szabadulni a' nyomtató sajtó alól. — Hogy a' *Virgilius' Eneisse* egy leg tökéletesebb gustussal irt munka, és az emberi elmének remekje légyen, arról senki nem kételkedik, valaki a' szép Tudományoknak barátja. Tsak az a' Kérdés, hogy a' Magyar fordítás milyen? Én erre, sem magamhoz illendőbb, sem az E. Közönséget jobban meg elégitő feleletet nem adhatok, mintha belőle, egy két darabot muátrául előre el-küldök. Már egy izben a' II. Könyvből a' *Priamus'* halálát, most pedig a' IV. Könyv elejét küldöm meg: melyet mltasztassanak az E. Olvasók az *Originállal* öszve hasonlítani, és onnan meg itélni.

At Regina gravi jam dudum faucia Cura &c.

A' Királynét pedig már rég, egy terhes gond sebheti,

Fene lappang ereibenn, 's titkos tűz emésztegeti •

Sok Virtusit e' Hérónak, sok hirt szerzett Nemzete'

Ditsöflégét, gyakran vízfíza hozá emlékezetet; *Abrázatja*, beszédjei méjjen vagynak szivében

Nem is enged a' gond tsendes nyugodalmat
teffében.

— Más nap, hogy a' Hajnal a' Nap' fákjával
kerülé

A' Földet, 's a' nedves homájt az Egről
le-törülé,

Bodult észszel, egyet értő Nénnyével így be-
szélget;

Anna Nénem! engem mi gond, 's álmatlanság
retteget?

Ki lehet az az ujj Vendég, ki bézált e' Hazában?

Milyen bator! mely nagy Vitéz! mely deli
formájában!

En hiszem, 's meg se tsalatom, hogy Isten Vér-
ből való;

Mért az a' sziv félénk a' mely túnya és ala-
való.

Oh jaj! mennyi veszedelem ötet hányta vetette?

Mely sok töle végre hajtott hadakat emle-
gete!

Ha oly meg másolhatatlan feltétellel nem volnék,

Hogy senkit a' páros frigygyel magamhoz ne
kaptsolnék;

Midőn első szerelmem, mely Ziekheushoz ég
vala

Reménytelen halálával oly hirtelen meg tsala;

Elöttem a' Paros Élet, 's Ágy ha meg unt nem
volna,

Szivem talám ez egy bünnök, talám még
meg hódolna.

Mert meg vallom Anna! szegény Férjem meg holt
m olta,

'S vérével a' Ház' Istenit Sógora bé lotsolta

Tsak E' tántorithatá meg indulatit szimemnek;

Érzem goulni hunyt hamvait a' régi szere-
lemnek

De elébb a' meg nyilt Földnek gyomra engem
nyeljen le,

Vagy a' Mindenható Isten menykövével ver-
jen le

A' Pokolig, az el-fárgult Lelkek' lakó Hazáig
 Amaz örök letettséggel méjjséges ejtzakáig:
 Elébb mint én valaha e' Szentség törést esmérem
 Vagy meg rontsam Törvényedet oh leg tisz-
 tább Szemérem!
 Ki leg elébb el vett, minden szerelmemet ma-
 gával
 El vitte; hadd légyen nála, hadd zárja bé
 sirjával.
 Igy szolván, bőv Könyveivel kebelét tölté tele.
 s. a. t.

Lejjebb a' 615-dik Versnél a' Didó átka,
 melyet mond Eneásra igyván: *At bello audacis
 populi vexatus et armis.* &c.

De Szenvedjen egy bátor Nép' hartzától 's fegy-
 verétől,
 Légyen számkivetett, 's távol esvén ölelésétől
 Julusának, ugy koldulja a' mások' segítését.
 Lássa Népének méltatlan halálát, 's veszteségét.
 Majd a' terhes Békellégnek el-fogadván Tör-
 vényit,
 Ne országoljon, ne lássa a' napnak édes fényit,
 Idő előtt vesztzen, 's hagyják temetetlen, ezt kérem,
 Ezekkel a' végső szókkal együtt ontom ki
 vérem'.
 Ti is pedig *Kárthágónak* Lakosi! üldözzétek
 E' Népet, 's minden jövendő nemzetét gyü-
 löljétek.
 Adjátok meg Hamvaimnak e' kedves tiszteletet:
 Ne légyen e'-két Nép között semmi frigy, vagy
 szeretet.
 Tetememből egy valami Bozfszú álló! éledjél
 A' ki tüzzel vassal Trója' népe után eredjél,
 Most, valaha, 's akár mikor arra hatalmad leszen.
 Kivánom, hogy fegyverjekkel fegyverünk
 ellenkezzen,

Vizeink is vizeikkel, partjaink partjaikkal
 Vijjanak Unókáink is minden Unokáikkal s.a.t.

A' Magyar Encis találatni fog Pesten a' N. Körösi Háznál, Debretzenben, S, Patakon, Pápdán, Lofontzon, Miskoltzon, Ketskéméten, Kolosvaron, Enyeden Tifzt. T. Professor Uraknál, és a' Collegiumok' Bibliothekariusainál. — Felső Barányában Tifzt. Túrós Péter — Alsó Baranyában Tifzt. Senior Rátz Mihály — Somogyban Tifzt. Budai István. — Komáromban Tifzt. Farkas János — Győrben Tekint. Nagy János Szolga-Biró Uraknál. — A' most ki jövő darabnak az arát még meg határozni nem tudom, mért a' Typographussal árkus számra akkudván, nem tudhatom, hogy a' 30 árkusnyi Kéz Irás, nyomtatásban mennyire fér-le; ettől függ pedig az árának meg határozása: de úgy gondolom, hogy 50 xr.onn felyül nem lesz. — A' nagyobb Oskolák' Tanítóit, és Rectorit arra kérem, hogy engemet mennél elébb tudósítsanak arról, hogy hány Poesist tanuló, és különösen arra vált Tanítványaik vagynak. Mert olyan Szándékkal vagyok, hogy az ilyen nagy Oskoláknak számára, a' Poesist tanulóknak Proportiója szerént egynéhány exemplárokat ajándékban fogok küldeni. —

N. Körösön d. 26. Julii 799.

Kováts József.

P. D.